

סקירה משווה בנושא :
איסור סחר בבני-אדם

מוגש לוועדת החוקה, חוק ומשפט

כתיבה : דינה צדוק, עובדת מחקר ומידע

אישור : הודיה קין, ראש צוות

עריכה לשונית : מערכת "דברי הכנסת"

ח' בניסן תשס"ה

17 באפריל 2005

מבוא

מסמך זה הוכן לוועדת החוקה, חוק ומשפט, כרקע לדיוניה בהצעת חוק איסור סחר בבני-אדם, התשס"ג-2003 (להלן: הצעת החוק, או החוק המוצע).¹ במסמך נסקרות הוראות החוק בדבר **איסור סחר בבני-אדם** (Trafficking in Persons) בכמה מדינות.

סחר בבני-אדם הוא תופעה בין-לאומית הכרוכה בהעברת בני-אדם מסביבות עניות, שהאבטלה בהן גואה, לסביבות אמידות יותר. רוב מדינות העולם אינן חסינות נגד תופעה זו, בין כמדינות מקור, בין כמדינות מעבר ובין כמדינות יעד, ובעשור האחרון מדובר עליה במונחי מגפה. ממדיה המדויקים אינם ידועים, מכמה סיבות: הסחר בבני-אדם הוא בלתי חוקי וטבעו שהוא נעשה במחתרת; לא נעשה מחקר מסודר ומקיף עליו וגם אין לו הגדרה ברורה וחותרת, וקורבנותיו נמנעים בדרך כלל מלהתלונן בשל פחד מגירוש או מענישה אחרת.²

מסמך זה יתמקד במצב בכמה מדינות מבחינת **הגדרת הסחר בבני-אדם** בחקיקה, **העונשים המוטלים על העבריינים** והתייחסות החקיקה **לשאלת הסכמת הקורבן**. לתופעת הסחר בבני-אדם היבטים רבים נוספים (כגון הסיוע לקורבנות, תוכניות ממשלתיות למיגור התופעה וכדומה), אולם אלה לא יידונו במסגרת מסמך זה.

המדינות הנסקרות במסמך הן: **אוסטרליה, אוסטרליה, איטליה, ארה"ב, בלגיה, בריטניה, הולנד, ניו-זילנד, פורטוגל, קנדה ושבדיה**. במסמך גם סקירה קצרה של **פרוטוקול האו"ם למניעה ולמיגור של תופעת הסחר בבני-אדם ולענישה בגינה, בעיקר סחר בנשים ובילדים – הנספח לאמנת האו"ם נגד הפשע המאורגן הבין-לאומי**, שהוא המסמך הבין-לאומי המרכזי העוסק בתופעה ומשמש בסיס לחקיקה במדינות רבות.

ככלל, מדינות מגדירות את הסחר בבני-אדם הגדרות שונות, וכל הגדרה גוררת התייחסות אחרת לעבריינים. בכל המדינות הנסקרות **איסור הסחר בבני-אדם נעשה באחת, או יותר, מארבע דרכים עיקריות**, ואלה הן:

- א. חקיקה הקובעת **איסור כללי של סחר בבני-אדם** בהדגשת הסחר עצמו, כלומר איסור סחר בבני-אדם לכל מטרה;
- ב. חקיקה הקובעת **איסור סחר בבני-אדם למטרות מסוימות**, בהדגשת **מטרת הסחר** (כגון איסור סחר למטרת זנות, למטרת עבדות, למטרת ניצול מיני וכדומה);
- ג. חקיקה שאין בה איסור מפורש של סחר בבני-אדם, אלא **איסור התנהגות שהיא מטרה רווחת של סחר בבני-אדם** (כגון זנות, עבדות, ניצול מיני וכדומה);
- ד. **חוקי הגירה האוסרים הברחת זרים** אל תוך שטחי המדינה.

¹ הצעת חוק פ/1291, של חה"כ זהבה גלאון ואחרים, 28 ביולי 2003.

² אתר המשרד העוסק בסמים ופשיעה מטעם האו"ם – UNODC – (United Nations Office on Drugs and Crime), מחקר ומידע, הכנסת, **סחר בנשים – מחקר השוואתי**, כתבה ניב קליין, 25 באוגוסט 2001. http://www.unodc.org/unodc/en/trafficking_human_beings.html, תאריך הכניסה: 16 במרס 2005, וכן: מרכז

בישראל אין בחקיקה איסור כללי של סחר בבני-אדם. בחודש יולי 2000 תוקן חוק העונשין, תשל"ז-1977,³ והוסף לו סעיף 203א האוסר **סחר בבני-אדם לעיסוק בזנות. העונש על עבירה זו הוא 10–16 שנות מאסר.⁴**

החוק המוצע אוסר סחר בבני-אדם למטרת זנות, עבודת כפייה, הסרת איברים, חטיפה או כליאה, ונקבעו בו עונשים של 10–20 שנות מאסר והוראות בדבר חילוט רכושו של מי שהורשע והוראות בדבר סיוע לנפגעים.

³ תיקון תש"ס(5) [ס"ח 1746 (21/7/00)], עמ' 226], נתקבל בכנסת ב-10 ביולי 2000.

⁴ החוק אוסר מכירת אדם או קנייתו לשם העסקתו בזנות או תיווך למכירה או לקנייה כאמור, הכול תמורת כסף, שווה כסף, שירות או טובת הנאה אחרת. העונש הוא 16 שנות מאסר. החוק אוסר גם לגרום לאדם לעזוב את המדינה שהוא מתגורר בה כדי שיעסוק בזנות. העונש על עבירה זו הוא עשר שנות מאסר. בשני המקרים העונש לא יהיה פחות מרבע העונש המרבי על העבירה ולא יהיה כולו על-תנאי (אלא מטעמים מיוחדים, שיירשמו).

1.1. אמנות בין-לאומיות⁵

בחודש נובמבר 2000 אימצה העצרת הכללית של האו"ם את הפרוטוקול למניעה ולמיגור של תופעת הסחר בבני-אדם ולענישה בגינה, בעיקר סחר בנשים וילדים, שהוא הנספח לאמנת האו"ם נגד הפשע המאורגן הבין-לאומי (Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, Supplementing the United Nations Convention Against Transnational Organized Crime – להלן במסמך זה: הפרוטוקול, או הפרוטוקול למניעת סחר בבני-אדם). הפרוטוקול נכנס לתוקף ב-25 בדצמבר 2003.⁶

בבסיס הדיונים על ניסוח הפרוטוקול עמדו התרחבות הסחר בבני-אדם, ובפרט בנשים וילדים, ומעורבותם של גופי פשע מאורגן בתופעה. הפרוטוקול אמור לשמש בסיס לחקיקה מדינתית וקובע סטנדרטים להפלת סחר בבני-אדם, דרגות ענישה, דרכי מניעה ואמצעים להגנה על הקורבנות.

מטרות הפרוטוקול:⁷ (1) מאבק בסחר בבני-אדם ומניעתו, מתוך תשומת לב מיוחדת לנשים וילדים; (2) הגנה על קורבנות הסחר וסיוע להם, מתוך התחשבות בזכויות האדם שלהם; (3) קידום שיתוף פעולה בין המדינות כדי לעמוד ביעדים אלה.

בפרוטוקול נכללת, זו הפעם הראשונה, הגדרה בין-לאומית מוסכמת ל"סחר בבני-אדם"⁸ – בהגדרה נכללות מגוון פעולות (גיוס, הובלה או העברה של אדם, הענקת מחסה לאדם או קבלת אדם) שייחשבו סחר בבני-אדם אם נעשו במגוון אמצעים פסולים (איומים בכוח או בסוגים אחרים של כפייה, חטיפה, תרמית, הטעיה או שימוש לרעה בכוח או בעמדת כוח) שנועדו להביא לניצולו של אדם (בזנות או ניצול מיני אחר, בעבודת כפייה, בקבלת שירותיו של אדם בכפייה, בעבדות או במנהגים הדומים לעבדות, בשעבוד או בהוצאת איברים מגופו של אדם). הפרוטוקול קובע מפורשות כי הסכמתו של קורבן הסחר לניצולו אינה רלוונטית בכל מקרה שבו נעשה שימוש באמצעים הפסולים שפורטו.

לגבי קטינים הפרוטוקול מרחיב את ההגדרה וקובע כי הפעולות האמורות ייחשבו סחר אם נעשו לצורך ניצולם גם בלא שימוש באמצעים הפסולים המפורטים.

לפי הפרוטוקול על המדינות החתומות עליו לקבוע בחקיקה כי כל התנהגות מכוונת שבגדר סחר בבני-אדם על-פי ההגדרה שבפרוטוקול היא עבירה פלילית ולקבוע עבירות של ניסיון סחר בבני-אדם, סיוע לסחר וארגון של אחרים לעיסוק בסחר בבני-אדם.⁹

בפרוטוקול הוראות מפורטות בדבר הגנה על קורבנות הסחר, מניעת התופעה ושיתוף פעולה בין מדינות לצורך זה.

⁵ משרד האו"ם המטפל בסמים ובפשיעה (United Nations Office on Drugs and Crime – UNODC), אתר האינטרנט, http://www.unodc.org/unodc/en/trafficking_human_beings.html, תאריך הכניסה: 7 במרס 2005.

⁶ שם. באתר האינטרנט מפורטים תאריכי החתימה על האמנה ותאריכי אשרורה במדינות.

⁷ סעיף 2 בפרוטוקול.

⁸ סעיף 3(a) בפרוטוקול קובע כי הגדרת סחר בבני-אדם היא: "גיוס אדם, הובלתו, העברתו, הענקת מחסה לאדם או קבלה של אדם באמצעות שימוש באיומים, בכוח או בסוגים אחרים של כפייה, חטיפה, תרמית, הטעיה או שימוש לרעה בכוח או בעמדת כוח, או מתן תשלום או הטבה לשם השגת הסכמתו של אדם שיש לו שליטה על אדם אחר – כל זאת לשם ניצולו של אדם. ב'ניצול' יכללו, לפחות אלה: ניצול זנות של אדם או ניצול מיני אחר, עבודת כפייה, ניצול שירותיו של אדם בכפייה, עבדות או מנהגים הדומים לעבדות, שעבוד או הוצאת איברים מגופו של אדם".

⁹ סעיף 5 בפרוטוקול.

2. אוסטריה¹⁰

אוסטריה חתמה על הפרוטוקול למניעת סחר בבני-אדם בחודש דצמבר 2000, אולם טרם אשררה אותו. איסור סחר בבני-אדם נקבע באוסטריה בשני חוקים, כמפורט להלן:

- **בחוק הפלילי (Criminal Code)** נקבע **איסור סחר בבני-אדם למטרת זנות**.¹¹ החוק אוסר לגרום לאדם לעסוק בזנות לא חוקית במדינה שהוא אינו אזרח או תושב בה או לשמש סרסור של אדם למטרות האמורות. העונש על עבירות אלה הוא מאסר שישה חודשים עד חמש שנים, ואם העבירה נעשתה למטרת רווח – 1–10 שנות מאסר. החוק אוסר גם לגרום לאדם לעסוק בזנות במדינה אחרת או לגרום לאדם לעבור למדינה אחרת בדרכי הטעיה, כפייה, אלימות או איומים מסוכנים, או להעביר אדם למדינה אחרת באלימות או בניצול טעות שלו. העונש על עבירות אלה הוא 1–10 שנות מאסר.

יצוין כי בשנת 2004 תוקן סעיף זה וכיום נכללים בהגדרת סחר בבני-אדם גם ניצול לשם עבודה וסחר באיברים.¹²

- **בחוק הזרים (1997 Aliens Act)** נקבע **איסור הברחת זרים וניצולם**.¹³ החוק אוסר הברחת זרים אל תוך שטחי האיחוד האירופי למטרת רווח אישי של המבריח או של אחר. העונש על עבירה זו הוא עד שנת מאסר או קנס בגובה 360 פעמים השכר היומי הממוצע. אם העבירה נעשתה על בסיס מסחרי או שמבצעה חבר בארגון פשע העונש הוא עד חמש שנות מאסר. אם העבירה נעשתה תוך כדי גרימת סבל גדול לקורבן למשך תקופה ארוכה העונש הוא מאסר שישה חודשים עד חמש שנים, ובמקרה של מות הקורבן – 1–10 שנות מאסר. החוק אוסר גם ניצול זרים השוהים באוסטריה באופן בלתי חוקי בשימוש בתלות מיוחדת שלהם לשם קבלת הכנסה קבועה למנצל או לאחר. העונש על עבירות אלה הוא עד שנתיים מאסר.

3. אוסטרליה¹⁴

אוסטרליה חתמה על הפרוטוקול למניעת סחר בבני-אדם בחודש דצמבר 2002, אולם טרם אשררה אותו. **בחוק הפלילי של אוסטרליה (Criminal Code Act 1995)** נקבעו ארבעה סוגי עבירות שיש בהם כדי לאסור היבטים רבים של תופעת הסחר בבני-אדם, כמפורט להלן:

¹⁰ מידע מאתר האינטרנט <http://www.legislationline.org/>, של הנציבות האירופית (European Commission) ושל המשרד למוסדות דמוקרטיים ולזכויות האדם (ODIHR) של הארגון לביטחון ולשיתוף פעולה באירופה (OSCE), תאריך הכניסה: 6 במרס 2005.

¹¹ החוק הפלילי של אוסטריה, סעיף 217.

¹² מתוך דוח מחלקת המדינה בארה"ב, באתר האינטרנט <http://www.state.gov/g/tip/rls/tiprpt/2004/33192.htm>, תאריך הכניסה: 8 במרס 2005.

¹³ חוק הזרים של אוסטרליה, סעיפים 104–105.

¹⁴ משרד המשפטים של אוסטרליה (Attorney General's Department), אתר האינטרנט, <http://www.ag.gov.au/>, תאריך הכניסה: 3 במרס 2005, וכן משרד החוץ והמסחר של אוסטרליה (Department of Foreign Affairs and Trade), אתר האינטרנט, http://www.dfat.gov.au/illegal_immigration/laws.html, תאריך הכניסה: 3 במרס 2005.

• **עבירות הברחת בני-אדם** (People smuggling)¹⁵ – החוק קובע איסור הברחת בני-אדם אל תוך מדינה זרה לשם קבלת רווח. נסיבות מחמירות לעבירה זו הן עשייתה במטרה לנצל את הקורבן, מתוך התנהגות אכזרית או משפילה או בסיכון חמור של הקורבן או של חייו. החוק מגדיר ניצול כל מצב שבו התנהגות של אדם גורמת לאחר להיכנס למצב של עבדות, של עבודת כפייה או של שעבוד מיני או להוצאת איבר מגופו בלא הסכמתו ושלא לצורך רפואי שלו. העונש על עבירות אלה הוא עד 20 שנות מאסר.

• **עבירות עבדות** (Slavery)¹⁶ – החוק קובע איסור עבדות, לרבות איסור החזקת עבד או הפעלת זכויות בעלות כלפי אדם, סחר בעבדים, מימון עסקה הקשורה בעבדים או קשר אחר לעסקה כזאת. החוק מגדיר עבדות: מצב שבו זכויות הבעלות על אדם או חלקן ממומשות בידי אחר, לרבות מקרים הנובעים משעבוד חובותיו של אותו אדם ולרבות בהסכמתו. העונש על עבירות אלה הוא עד 25 שנות מאסר, ואם העבירה נעשתה שלא בכוונה תחילה, או בהתרשלות – עד 17 שנות מאסר.

• **עבירות שעבוד מיני** (Sexual servitude)¹⁷ – החוק קובע איסור שעבוד מיני, לרבות איסור לגרום לאדם להיכנס למצב של שעבוד מיני או להישאר במצב כזה, בכוונה או ברשלנות, או לעשות עסקות הקשורות בשעבוד מיני של אחרים. החוק מגדיר שעבוד מיני: מצב שבו אדם נותן שירות מיני ואינו יכול להפסיק לתת את השירות משום שמופעלים נגדו כוח או אימים, לרבות איום בגירוש מהמדינה. העונש על עבירות אלה הוא עד 15 שנות מאסר, ואם הקורבן הוא מתחת לגיל 18 – עד 19 שנות מאסר.

• **עבירת גיוס מטעה למתן שירות מיני** (Deceptive recruiting for sexual services)¹⁸ – החוק קובע איסור התקשרות עם אדם לשם מתן שירות מיני על-ידי מתוך הטעייתו בדבר העובדה שבהתקשרות ייכלל מתן שירות מיני. העונש על עבירה זו הוא עד שבע שנות מאסר, ואם הקורבן הוא מתחת לגיל 18 – עד תשע שנות מאסר.

בכוונת ממשלת אוסטרליה להגדיר בחוק עבירות נוספות כדי לאסור גם את שאר היבטי הסחר בבני-אדם.¹⁹

4. איטליה

איטליה חתמה על הפרוטוקול למניעת סחר בבני-אדם בחודש דצמבר 2000, אולם טרם אשררה אותו. **חוק האמצעים נגד סחר בבני-אדם** (Measures Against Trade in Persons) נחקק באיטליה בחודש אוגוסט 2003. חוק זה הוא תיקון לחוק הפלילי (Penal Code), וכלולות בו בין השאר העבירות האלה:²⁰

¹⁵ החוק הפלילי של אוסטרליה, סעיף 73.

¹⁶ שם, סעיפים 270.1–270.3.

¹⁷ שם, סעיפים 270.4–270.6.

¹⁸ שם, סעיף 270.7.

¹⁹ The Australian Government, "The Australian Government's Action Plan to Eradicate Trafficking in Persons", at <http://www.ag.gov.au/agd>, viewed: March 3rd 2005.

²⁰ החוק מופיע באיטלקית באתר האינטרנט של המשרד לשוויון הזדמנויות באיטליה,

• **החזקת אדם במצב עבדות או שעבוד**²¹ – החוק אוסר להפעיל על אדם אחר סמכויות המקבילות לסמכויות הנובעות מבעלות או להחזיקו במצב של דיכוי מתמשך תוך כדי חיובו לעבוד, לתת שירות מיני, לקבץ נדבות או לעשות כל פעילות אחרת שאפשר להבין ממנה שאותו אדם מנוצל. דיכוי מוגדר בחוק: מצב שנעשה בו שימוש באלימות, באיומים, בהטעיה, בניצול לרעה של סמכות, בניצול נחיתות פיזית או פסיכולוגית, בניצול צורך או בהבטחת תמורה או טובת הנאה למי שיש לו סמכות על אותו אדם. העונש על עבירה זו הוא 8–10 שנות מאסר.

• **סחר בבני-אדם**²² – החוק אוסר לסחור בבני-אדם במטרה לעבור עבירה של החזקת אדם במצב עבדות או שעבוד ולגרום לו להיכנס לשטחי המדינה, להישאר במדינה, לצאת ממנה או לעבור ממקום למקום בתוכה תוך כדי אלימות, איומים, הטעיה, ניצול לרעה של סמכות, ניצול מצב של נחיתות פיזית או פסיכולוגית, ניצול מצב של צורך או הבטחת תמורה או טובת הנאה למי שיש לו סמכות על אותו אדם. העונש על עבירה זו הוא 8–20 שנות מאסר.

• **רכישת עבדים והפקעתם** (alienation)²³ – מלבד האמור לעיל בעניין הסחר בבני-אדם, החוק אוסר רכישת אדם, הפקעתו או העברת בעלות עליו במצבים שפורטו לעיל. העונש על עבירה זו הוא 8–20 שנות מאסר.

בשלוש העבירות שפורטו לעיל נקבעו **נסיבות מחמירות**: אם קורבן העבירה הוא קטין (מתחת לגיל 18), או אם מטרת ביצוע העבירה היא ניצול הקורבן לצורך זנות או הוצאת איברים מגופו, אפשר להוסיף על העונש הקבוע בחוק שליש עד חצי מהעונש האמור.

יצוין כי אין בחקיקה באיטליה התייחסות להסכמת הקורבן.

5. ארה"ב

ארה"ב חתמה על הפרוטוקול למניעת סחר בבני-אדם בחודש דצמבר 2000, אולם טרם אשררה אותו.

בחקיקה בארה"ב יש התייחסות לסחר בבני-אדם בשלושה מישורים עיקריים, שייסקרו להלן:

1. חקיקה שמטרתה מאבק בסחר בבני-אדם בתוך ארה"ב ובמדינות אחרות. בחוק המרכזי למניעת סחר בבני-אדם מודגשת החובה של כל מדינות העולם לעמוד בסטנדרטים בסיסיים למיגור התופעה כתנאי לקבלת סיוע (לא הומניטרי) מארה"ב.

2. דוח על מצב הסחר בבני-אדם בכל מדינות העולם שמזכיר המדינה מפרסם מדי שנה ובו דירוג של המדינות בשלוש דרגות לפי מידת עמידתן בסטנדרטים שנקבעו.

3. "חוק לדוגמה" ("Model Law") שפרסמה מחלקת המדינה כדי שישמש בסיס לחקיקת חוקים לאיסור סחר בבני-אדם.

14 http://www.retepariopportunita.it/aree-temat/tratta/Legge-11-agosto-2003.doc_cvt.htm, תאריך הכניסה: 14 במרס 2005.

²¹ החוק הפלילי של איטליה, סעיף 600.

²² שם, סעיף 601.

²³ שם, סעיף 602.

5.1. חקיקה

בשנת 2000 נחקק בארה"ב החוק להגנה על קורבנות סחר ואליומות (Trafficking and Violence Protection Act of 2000), או: TVPA. בשנת 2003 נחקק אישור מחדש של חוק ההגנה על קורבנות הסחר (Trafficking Victims Protection Reauthorization Act of 2003), או: TVPRA, ובו כמה שינויים של ה-TVPA ואף תקצובו מחדש. בחוק נכללות בין השאר ההוראות האלה:

- מטרת החוק היא להיאבק בתופעת הסחר בבני-אדם, שהיא ביטוי עכשווי לעבדות, להבטיח ענישה צודקת ויעילה של הסוחרים ולהגן על קורבנות הסחר, שרובם נשים וילדים.²⁴
- הגדרת "צורות חמורות של סחר בבני-אדם" ("Severe forms of trafficking in persons"): (1) סחר בבני-אדם למטרות מיניות, שבו גורמים לקורבן לעשות מעשה מיני בתשלום תוך כדי שימוש בכוח, בתרמית או בכפייה, או אם הקורבן הוא מתחת לגיל 18; (2) גיוס אדם, מתן מחסה לאדם, הובלתו, אספקתו או קבלתו לעבודה או למתן שירותים תוך כדי שימוש בכוח, בתרמית או בכפייה, במטרה לחשוף אותו לשעבוד שלא מרצון, לעבדות, לשעבוד חובות או לעבודות כפייה.²⁵
- **קורבן סחר** ("Victim of trafficking") מוגדר: מי שהיה קורבן לצורה חמורה של סחר בבני-אדם כהגדרתו לעיל או מי שהיה קורבן לכל סחר למטרות מין (sex trafficking).
- הקמת "כוח משימה בין-משרדי" (Interagency Task Force) בראשות מזכיר המדינה, שמטרתו לעקוב אחר תופעת הסחר בבני-אדם ולהיאבק בה.²⁶
- קביעת ארבעה סטנדרטים מינימליים למיגור הסחר בבני-אדם בכל מדינות העולם ולפיהם על הממשלות: (1) לאסור צורות חמורות של סחר בבני-אדם ולהעניש עליהן; (2) לקבוע עונשים שווי ערך לעונשים על עבירות חמורות – כגון תקיפה מינית בכוח – על עבירות של סחר בבני-אדם למטרות מיניות שהיו כרוכות בשימוש בכוח, בהטעיה או בכפייה או במקרים שבהם הקורבן הוא קטין שאין ביכולתו לתת הסכמה משמעותית או שבסחר נכללים אונס או חטיפה או שהוא גורם למוות; (3) לקבוע ענישה מחמירה מספיק כדי להרתיע ולשקף את האופי הנתעב של העבירה בצורות חמורות של סחר בבני-אדם; (4) להקדיש מאמצים רציניים וממושכים למיגור הצורות החמורות של סחר בבני-אדם. לצורך בחינת העמידה בסטנדרט זה נקבעו עשרה קריטריונים שיש לבחון.²⁷
- קביעת מדיניות נגד מדינות שאינן מציינות לסטנדרטים המינימליים האמורים ושאינן עושות מאמצים ממשיים לציית להם – בהתאם למדיניות זו לא תספק ארה"ב למדינות אלה סיוע שאינו הומניטרי ושאינו קשור בסחר.²⁸

²⁴ 22 U.S.C. 7101.

²⁵ 22 U.S.C. 7102.

²⁶ 22 U.S.C. 7103.

²⁷ 22 U.S.C. 7106.

²⁸ 22 U.S.C. 7107.

• הוראה לוועדה לקביעת ענישה (The United States Sentencing Commission) לבחון מחדש את הקווים המנחים לגזירת עונשים למי שהורשעו בעבירות הקשורות בסחר בבני-אדם, לרבות העבירות עבדות, שעבוד שלא מרצון, סחר עבדים וכדומה, ולתקנם כדי שהענישה תרתיע ותשקף את האופי הנתעב של העבירות.²⁹

נוסף על האמור לעיל, **בחוק הפלילי של ארה"ב** הוראות הקובעות **עבירות ספציפיות הקשורות לסחר בבני-אדם, ובהן** :

• **עבדות (peonage)** – החוק אוסר החזקת אדם במצב של עבדות או עצירתו בכוונה להכניסו למצב של עבדות. העונש על עבירות אלה הוא קנס ו/או מאסר עד 20 שנה.³⁰

• **עבירות הקשורות לספינות לסחר עבדים** – החוק אוסר לבנות, לצייד, להעמיס או להכין בכל דרך אחרת ספינה שנועדה לרכוש אדם במדינה זרה ולהובילו, להחזיקו או למוכרו לעבדות. העונש על עבירות אלה הוא קנס ו/או מאסר עד שבע שנים. החוק אוסר גם לפקד על ספינה כאמור, לשרת בה או להוביל בה בכל דרך אדם במטרה לגרום לו להיות עבד.³¹

• **פיתוי לעבדות** – החוק אוסר לחטוף אדם במטרה למוכרו לעבדות או לשעבוד שלא מרצון, לפתות אדם, לשכנע אותו או לגרום לו לעבור למדינה אחרת או למקום אחר כדי שיוחזק כעבד. העונש על עבירות אלה הוא קנס ו/או מאסר עד 20 שנה.³²

• **שעבוד שלא מרצון** – החוק אוסר להחזיק אדם בשעבוד שלא מרצון, למכור אדם למצב זה או להכניס לארה"ב אדם במצב זה. העונש על עבירות אלה הוא קנס ו/או מאסר עד 20 שנה.³³

• **עבודות כפייה** – החוק אוסר לספק או לקבל עבודה או שירות מאדם באיום לגרום נזק של ממש, לו או לאחר – באמצעות תוכנית או מזימה שמטרתה לגרום לו להאמין שאם לא יספק את העבודה ייגרמו לו או לאדם אחר נזק של ממש או שלילת חירות או בשימוש לרעה בהליך משפטי או באיום בשימוש לרעה כאמור. העונש על עבירות אלה הוא קנס ו/או מאסר עד 20 שנה.³⁴

• **איסור סחר בבני-אדם בהפרת ההוראות דלעיל** – החוק אוסר לגייס אדם, לתת לו מחסה, להוביל, לספק או לקבל אדם בכל דרך, למטרת עבודה או שירות, בהפרה של אחת ההוראות דלעיל. העונש על עבירות אלה הוא קנס ו/או מאסר עד 20 שנה.³⁵

• **איסור סחר בבני-אדם למטרות מין** – החוק אוסר לגייס או לפתות אדם, לתת לו מחסה, להובילו, לספקו או לקבלו בכל דרך, באופן שיספיע על הסחר בין מדינות, או להפיק רווח מפעולה כאמור שעשו שני אנשים או יותר, בידיעה שייעשה שימוש בכוח, בתרמית או בכפייה, כדי לגרום לאותו אדם לבצע אקט מיני בתמורה כלשהי או בידיעה שהוא מתחת לגיל 18. העונש, אם העבירה נעשתה

²⁹ 22 U.S.C. 7109.

³⁰ 18 U.S.C. 1581.

³¹ 18 U.S.C. 1582, 1585, 1586, 1587.

³² 18 U.S.C. 1583.

³³ 18 U.S.C. 1584.

³⁴ 18 U.S.C. 1589.

³⁵ 18 U.S.C. 1590.

בשימוש בכוח, בתרמית או בכפייה או אם הקורבן מתחת לגיל 14 – קנס ו/או מאסר לתקופה שלא תארך ממאסר עולם; אם העבירה נעשתה בלא שימוש באמצעים הפסולים שהוגדרו, וגילו של הקורבן הוא 14–18, העונש הוא קנס ו/או מאסר עד 20 שנה.³⁶

- בעבירות עבדות, פיתוי לעבדות, שעבוד שלא מרצון, עבודות כפייה, סחר בבני-אדם וסחר בבני-אדם למטרות מין נקבעו **נסיבות מחמירות**: אם נגרם מוות או אם העבירה נעשתה באמצעות חטיפה, תקיפה מינית חמורה או ניסיון לגרום לאחד מאלה, העונש הוא קנס ו/או מאסר לתקופה שלא תארך ממאסר עולם.

בחוק בארה"ב מוגדרות עבירות שעניינן הובלה בין מדינות למטרת פעילות מינית לא חוקית ועבירות הקשורות אליהן, הידועות בשם **The Mann Acts**, ובהן:

- **איסור הובלת אדם למטרות מיניות בלתי חוקיות** – החוק אוסר הובלת אדם בין מדינות בארה"ב או במסחר עם מדינות אחרות במטרה שיעסוק בזנות או בפעילות מינית בלתי חוקית אחרת. העונש הוא קנס ו/או מאסר עד עשר שנים.³⁷

- **איסור כפייה ופיתוי** – החוק אוסר לשכנע אדם, לעודדו, לפתותו או לכפות עליו לנסוע בין מדינות ארה"ב או למדינה אחרת לשם עיסוק בזנות או בפעילות מינית בלתי חוקית אחרת. העונש על עבירות אלה הוא קנס ו/או מאסר עד עשר שנים; אם הקורבן הוא מתחת לגיל 18 – העונש הוא קנס ו/או מאסר עד 15 שנים.³⁸

- **איסור הובלת קטינים** – החוק אוסר הובלת אדם מתחת לגיל 18 בין מדינות ארה"ב או למדינה אחרת במטרה שיעסוק בזנות או בפעילות מינית בלתי חוקית אחרת. החוק אוסר גם לנסוע בין מדינות ארה"ב או למדינה אחרת במטרה לקיים אקט מיני עם אדם מתחת לגיל 18. העונש על עבירות אלה הוא קנס ו/או מאסר עד 15 שנים.³⁹

5.2. דוח מחלקת המדינה⁴⁰

חוק ה-TVPA וה-TVPA קובעים כי על מזכיר המדינה להגיש לקונגרס מדי שנה דוח ובו פירוט המצב מבחינת "**צורות חמורות של סחר בבני-אדם**" במדינות העולם.⁴¹ המדינות מדורגות בדוח בשלוש דרגות (tiers), כמפורט להלן:⁴²

³⁶ 18 U.S.C. 1591.

³⁷ 18 U.S.C. 2421.

³⁸ 18 U.S.C. 2422.

³⁹ 18 U.S.C. 2423.

⁴⁰ הדוח לשנת 2004 מופיע בשלמותו באתר האינטרנט של מחלקת המדינה בארה"ב, <http://www.state.gov/g/tip/rls/tiprpt/2004/>, תאריך הכניסה: 14 במרס 2005.

⁴¹ 22 U.S.C. 7107.

⁴² דירוג המדינות לשנת 2004 מופיע באתר האינטרנט <http://www.state.gov/g/tip/rls/tiprpt/2004/33187.htm>, תאריך הכניסה: 14 במרס 2005. יצוין כי כל המדינות הנסקרות במסמך זה דורגו בשנת 2004 דרגה 1, ואילו מדינת ישראל מדורגת דרגה 2.

- **דרגה 1** – מדינות שממשלותיהן מצייתות באופן מלא לסטנדרטים המינימליים למיגור תופעת הסחר בבני-אדם ;
- **דרגה 2** – מדינות שממשלותיהן אינן מצייתות לסטנדרטים באופן מלא אך עושות מאמצים משמעותיים לציית להם ;
- **דרגה 3** – מדינות שממשלותיהן אינן מצייתות לסטנדרטים באופן מלא ואשר אינן עושות מאמצים משמעותיים להביא את עצמן לידי ציות. כאמור, מדיניות ארה"ב היא שלא לספק למדינות אלה סיוע שאינו הומניטרי ושאינו קשור בסחר.

בחוק ה-TVPR נקבעה דרגת ביניים נוספת לדירוג המדינות, "**דרגה 2 – רשימת תצפית**" ("tier 2 watch list – שבו מדורגות מדינות בדרגה 2 שמתקיים בהן גם אחד התנאים האלה: (1) המספר הכולל של קורבנות הצורות החמורות של סחר בבני-אדם בהן גדול ביותר או גדל במידה ניכרת; או: (2) אין עדות למאמצים מוגברים למאבק בצורות החמורות של הסחר בבני-אדם יחסית לשנה הקודמת; או: (3) הקביעה שהמדינה עושה מאמצים של ממש לציית לסטנדרטים מבוססת על התחייבויותיה לנקוט צעדים בכיוון זה במשך השנה הקרובה.

5.3. "החוק לדוגמה" למאבק בסחר בבני-אדם⁴³

בחודש מרס 2003 פרסמה מחלקת המדינה של ארה"ב נוסח "חוק לדוגמה" למאבק בסחר בבני-אדם ("Model Law"). **אין מדובר בחוק שיש לו תוקף משפטי**, אלא במסמך שעשוי לסייע בחקיקת חוקים לאיסור סחר בבני-אדם במדינות ארה"ב ובמדינות אחרות ולשמש בסיס לחקיקה כאמור.

ב"חוק לדוגמה" הוגדר סחר בבני-אדם: גיוס אדם, הובלתו או העברתו, מתן מחסה לאדם או קבלתו – באיומים, בכוח, באמצעי כפייה אחר, בחטיפה, בתרמית, בהטעיה, בניצול לרעה של סמכות או של מצב פגיע או במתן תשלום או טובת הנאה כדי לגרום למצב של שליטה בו למטרת ניצולו. עוד נקבע כי הסכמת הקורבן לעבירה אינה רלוונטית.

העבירות שהוצע לקבוע על-פי "החוק לדוגמה" הן אלה:

- **סחר בבני-אדם** – ב"חוק לדוגמה" מוצע לאסור סחר בבני-אדם (כהגדרתו לעיל), קשירת קשר לסחר בבני-אדם וכן ניסיון, סיוע או מתן הוראה לאדם אחר לעסוק בסחר כאמור. גיוס, הובלה או העברה של קטין (מתחת לגיל 18), מתן מחסה לקטין או קבלת קטין למטרת ניצול ייחשבו סחר בבני-אדם גם אם לא נעשה שימוש באחד האמצעים הפסולים שבהגדרת הסחר בבני-אדם. העונש המוצע על עבירות אלה הוא מאסר לתקופה שלא תאריך ממאסר עולם וכן חילוט רכוש ממי שהורשע ותשלום פיצוי לקורבן העבירה.

⁴³ אתר האינטרנט [http://www.humantrafficking.com/humantrafficking/toolkits ht3/DOS_Model_Law.htm](http://www.humantrafficking.com/humantrafficking/toolkits_ht3/DOS_Model_Law.htm), תאריך הכניסה: 15 במרס 2005, וכן אתר האינטרנט של ארגון Stop Violence Against Women, <http://www.stopvaw.org/U S State Department Model Law to Combat Trafficking.html>, תאריך הכניסה: 15 במרס 2005.

• **עיכוב מסמכי זיהוי שלא כדין** – ב"חוק לדוגמה" מוצע לאסור על מעביד, על מנהל, על מפקח או על משדל לקוחות (כגון סרסור) של אדם לקחת דרכון, מסמך הגירה או מסמך זיהוי ממשלתי אחר של אותו אדם, להשמידו, להסתירו, להרחיקו, להחרימו או להחזיק בו. העונש המוצע על עבירות אלה הוא קנס ומאסר עד חמש שנים.

• **הובלת אדם במטרה לנצלו לצורך זנות** – ב"חוק לדוגמה" מוצע לאסור הובלת אדם מעבר לגבול בין-לאומי במטרה לנצלו לצורך זנות ולאסור קשירת קשר להובלת אדם כאמור, ניסיון לעשות זאת או סיוע בכך. העונש המוצע על עבירות אלה הוא עד עשר שנות מאסר, ובהתקיים אחת הנסיבות המחמירות שיפורטו להלן אפשר להחמיר את העונש עד 20 שנות מאסר. הנסיבות המחמירות הן אלה: הובלת שני אנשים או יותר; נזק גוף קבוע או מסכן חיים לאדם שהובל; הובלת קטין אחד או יותר; הובלה במסגרת פעילות של ארגון פשע.

ב"חוק לדוגמה" מוצע גם לכלול בחקיקה הוראות בדבר **החמרת הענישה במקרים מסוימים**, כמפורט להלן: (1) אם נעשה שימוש בנשק או איום בשימוש בנשק יש להוסיף שנתיים על עונש המינימום; (2) אם נגרם לקורבן נזק גוף חמור או אם נעשה בו מעשה של תקיפה מינית יש להוסיף חמש שנות מאסר על עונש המינימום; (3) אם קורבן העבירה הוא מתחת לגיל 18 יש להוסיף חמש שנות מאסר על עונש המינימום; (4) אם המבצע חשף את הקורבן למחלה מסכנת חיים או גרם לו להתמכר לסם או לתרופה יש להוסיף חמש שנות מאסר על עונש המינימום; (5) אם נגרם לקורבן נזק גוף קבוע או מסכן חיים יש להוסיף עשר שנות מאסר על עונש המינימום; (6) אם הקורבן מת העונש יהיה בין 20 שנות מאסר למאסר עולם; (7) אם העבירה נעשתה במסגרת פעילות של ארגון פשע מאורגן יש להוסיף שלוש שנות מאסר על עונש המינימום; (8) אם העבירה נעשתה במסגרת פעילות של ארגון פשע מאורגן והמבצע היה מארגן הפעילות או מנהלה יש להוסיף חמש שנות מאסר על עונש המינימום; (9) אם העבירה נעשתה תוך כדי ניצול לרעה של כוח או סמכות, לרבות בידי הורה, אפוטרופוס, מורה, מדריך או כל אדם אחר שהופקד על הטיפול בקטין, יש להוסיף שלוש או חמש שנות מאסר על עונש המינימום.

ב"חוק לדוגמה" הוראות מפורטות בדבר פיצוי הנפגעים, חילוט רכוש של מורשעים, סיוע לנפגעי העבירות והגנה עליהם.

6. בלגיה⁴⁴

בלגיה חתמה על הפרוטוקול למניעת סחר בבני-אדם בחודש דצמבר 2000 ואשררה אותו בחודש אוגוסט 2004.

בשנת 1995 נחקק בבלגיה **חוק ובו הוראות למאבק בסחר בבני-אדם ובפורנוגרפיה של ילדים** (Law Containing Provisions to Combat Trafficking in Human Beings and Child Pornography). בחוק זה נקבעו תיקונים בכמה חוקים, ובהם:

⁴⁴מידע מאתר האינטרנט <http://www.legislationline.org/>, של הנציבות האירופית (European Commission) ושל המשרד למוסדות דמוקרטיים ולזכויות האדם (ODIHR) של הארגון לביטחון ולשיתוף פעולה באירופה (OSCE), תאריך הכניסה: 6 במרס 2005.

- לחוק בעניין כניסת זרים לשטח בלגיה הוסף סעיף האוסר לסייע לאזרח זר להיכנס לבלגיה או לשהות בה⁴⁵ בשימוש בהונאה, באלומות, באיומים או בכפייה או בניצול מצב פגיע במיוחד שהוא נתון בו בשל מעמד מינהלי בלתי חוקי או לא יציב או בשל היריון, מחלה, חולשה או מוגבלות פיזית או שכלית. לצורך הפללה בעבירה זו לא נדרש להוכיח כי המניע הוא ניצול הקורבן. העונש עליה הוא 1–5 שנות מאסר וקנס בסך 500–25,000 פרנקים של בלגיה. אם העבירה נעשתה במסגרת השתייכות לארגון או תוך כדי קשירת קשר העונש עליה הוא 10–15 שנות עבודות כפייה (Penal Servitude) וקנס בסך 1,000–100,000 פרנקים של בלגיה.

- החוק הפלילי תוקן ונקבעו בו עבירות הקשורות לסחר בבני-אדם, כמפורט להלן:

- איסור סחר בבני-אדם בגירים⁴⁶ – החוק אוסר גיוס אדם בגיר, פיתויו, השחתתו או החזקתו לצורך זנות או מעשים מיניים לא מוסריים או ניצולו לצורך זנות או מעשים מיניים לא מוסריים, גם אם הקורבן נתן את הסכמתו. העונש הוא 1–5 שנות מאסר וקנס בסך 500–25,000 פרנקים של בלגיה. אם העבירה נעשתה בשימוש בהונאה, באלומות, באיומים, בכפייה או בניצול מצב פגיע במיוחד שהקורבן נתון בו בשל מעמד מינהלי בלתי חוקי או לא יציב או בשל היריון, מחלה, חולשה או מוגבלות פיזית או שכלית, העונש הוא 10–15 שנות עבודות כפייה וקנס בסך 500–50,000 פרנקים של בלגיה.

- איסור סחר בקטינים⁴⁷ – החוק אוסר גיוס קטין, פיתויו, השחתתו או החזקתו לצורך זנות או מעשים מיניים לא מוסריים, גם אם הקורבן נתן את הסכמתו. העונש על עבירה שקורבנה הוא קטין שטרם מלאו לו 16 הוא 10–15 שנות עבודות כפייה וקנס בסך 1,000–100,000 פרנקים של בלגיה, ואם טרם מלאו לקורבן העבירה עשר שנים העונש הוא 15–20 שנות עבודות כפייה וקנס כאמור.

- איסור ניצול מיני של קטינים⁴⁸ – החוק אוסר פגיעה במוסר בדרך של עידוד אדם לעשות מעשים מיניים לא מוסריים או מושחתים או באמצעות זנות של קטינים (משני המינים), תמיכה בביצוע מעשים כאמור או הסתה לעשייתם. העונש הוא מאסר חמור (severe imprisonment) וקנס בסך 500–25,000 פרנקים של בלגיה. אם קורבן העבירה הוא קטין שטרם מלאו לו 16, העונש הוא 10–15 שנות עבודות כפייה. אם הקטין הוא מתחת לגיל עשר, העונש הוא 15–20 שנות עבודות כפייה וקנס בסך 1,000–100,000 פרנקים של בלגיה.

- בחוק⁴⁹ נקבע גם כי אם העבירות שפורטו לעיל נעשו במסגרת השתייכות לארגון, העונש הוא 15–20 שנות עבודות כפייה וקנס בסך 1,000–100,000 פרנקים של בלגיה.

- חוק סדר הדין הפלילי (Code of Criminal Procedure) תוקן⁵⁰ כדי לאפשר לבתי-המשפט בבלגיה לשפוט אזרחי בלגיה וזרים בגין עבירות סחר בבני-אדם שנעשו מחוץ לשטח המדינה שקורבנותיהן מתחת לגיל 16.

⁴⁵ החוק בעניין כניסת זרים לשטח בלגיה, סעיף 77bis.

⁴⁶ החוק הפלילי של בלגיה, סעיף 380bis.

⁴⁷ החוק הפלילי של בלגיה, סעיף 380bis.

⁴⁸ שם, סעיף 379.

⁴⁹ שם, סעיף 381bis.

7. בריטניה

בריטניה חתמה על הפרוטוקול למניעת סחר בבני-אדם בחודש דצמבר 2000, אולם טרם אשררה אותו.

בבריטניה קבוע בכמה חוקים האיסור לגרום לאדם להגיע ממדינה אחרת לבריטניה, לנסוע מבריטניה למדינה אחרת או בתוך בריטניה (להלן בפרק זה: לגרום להגירה של אדם) לשם ניצול, ניצול מיני או זנות, ויש בחוקים אלה כדי לאסור היבטים רבים של תופעת הסחר בבני-אדם, כמפורט להלן:

- **חוק המקלט המדיני וההגירה (היחס לתובעים וכדומה) (The Asylum and Immigration**

(Treatment of Claimants, etc.) Act 2004) קובע **איסור סחר בבני-אדם למטרת ניצול**.⁵¹ החוק אוסר לגרום להגירה של אדם במטרה לנצלו או מתוך הנחה שסביר כי אדם אחר ינצלו. החוק מגדיר ניצול של אדם אם ורק אם: (1) אדם זה הוא קורבן להתנהגות הפוגעת בזכויותיו לפי סעיף 4 באמנה האירופית להגנה על זכויות האדם וחירויות יסוד, האוסרת עבדות ועבודות כפייה; (2) הוא נדרש לבצע מעשה שיהיה בו משום עבירה על חוקי השתלת האיברים בבריטניה; (3) הוא נתון להפעלת כוח, איומים או הטעיה במטרה לגרום לו לתת שירות או טובת הנאה לאדם אחר, או (4) מופעלת עליו השפעה לעשות פעולה כלשהי, והסיבה לבחירתו לכך היא היותו חולה או מוגבל פיזית או שכלית, היותו צעיר או קשר משפחתי בינו ובין אדם, ושלא בנסיבות אלה לא סביר שיסכים לעשות את אותה פעולה. העונש בהרשעה בעקבות הגשת כתב אישום (indictment) בעבירה זו הוא עד 14 שנות מאסר ו/או קנס, ובשיפוט מהיר (summary conviction) – עד 12 חודשי מאסר ו/או קנס.

- **חוק עבירות מין (The Sexual Offences Act 2003) קובע איסור סחר בבני-אדם למטרת ניצול**

מיני.⁵² חוק זה אוסר לגרום להגירה של אדם בכוונה לבצע בו עבירת מין, כהגדרתה בחוק, או מתוך הנחה כי סביר שאדם אחר יבצע בו עבירת מין. העונש בשיפוט מהיר על עבירות אלה הוא קנס או עד שישה חודשי מאסר, ובהרשעה בעקבות הגשת כתב אישום – עד 14 שנות מאסר.

- **חוק האזרחות, ההגירה והמקלט המדיני (The Nationality, Immigration and Asylum Act 2002)**

אוסר סחר בבני-אדם למטרת זנות.⁵³ החוק אוסר לגרום להגירה של אדם במטרה לשלוט בזנות שאותו אדם יעסוק בה בבריטניה או בכל מקום אחר ("he intends to exercise control over prostitution by the passenger"). העונש בהרשעה בעקבות הגשת כתב אישום בעבירה זו הוא עד 14 שנות מאסר ו/או קנס, ובשיפוט מהיר – עד שישה חודשי מאסר ו/או קנס.

⁵⁰ סעיף 10ter בחוק סדר הדין הפלילי של בלגיה.

⁵¹ סעיף 4 בחוק המקלט המדיני וההגירה (היחס לתובעים וכדומה) של בריטניה.

⁵² סעיפים 57–60 בחוק עבירות מין של בריטניה.

⁵³ סעיפים 145–146 בחוק האזרחות, ההגירה והמקלט המדיני של בריטניה.

הולנד חתמה על הפרוטוקול למניעת סחר בבני-אדם בחודש דצמבר 2000, אולם טרם אשררה אותו.

החוק הפלילי בהולנד אוסר סחר בבני-אדם. עד שנת 2002 נכללו באיסור זה ניצול מיני של קטינים, ניצול של בגירים בלא הסכמתם, זנות כפויה של בגירים והעברת אדם מעבר לגבול בין-לאומי במטרה לגרום לו לעסוק בזנות במדינה אחרת – גם בהסכמתו. באותה תקופה נעשתה בהולנד עבודת הכנה לחקיקה נוספת, שמטרתה לאסור צורות נוספות של ניצול מיני והסרת איברים מהחי.⁵⁵ עד חודש אפריל 2004 טרם התקבלה חקיקה תלויה ועומדת להחמרת הענישה בגין סחר בבני-אדם ולהרחבת הגדרת הסחר גם על ניצול לצורך עבודה.⁵⁶

החוק מגדיר את הפעולות המפורטות להלן **סחר בבני-אדם**:⁵⁷

(1) שימוש באלימות או באיומי אלימות או שימוש לרעה בסמכות אמיתית או בהטעיה אשר לסמכות כדי לגרום לאחר להיות זמין לעסוק בפעילות מינית עם צד שלישי, תמורת תשלום, או פעולה בנסיבות האמורות שסביר להניח כי תביא לתוצאה האמורה.

(2) גיוס אדם או חטיפתו במטרה לגרום לו להיות זמין לעיסוק בפעילות מינית עם צד שלישי במדינה אחרת תמורת תשלום;

(3) גרימה לקטין להיות זמין לעסוק בפעילות מינית עם צד שלישי תמורת תשלום או עשיית פעולה שסביר להניח כי תגרום לתוצאה כאמור.

(4) הפקת רווח מפעילות מינית של אדם עם צד שלישי, בידיעה או כאשר סביר לדעת כי הוא פועל בנסיבות המפורטות לעיל בפסקה (1).

(5) ניצול מכוון של פעילות מינית של קטין עם צד שלישי.

(6) שימוש באלימות או באיומים לאלימות או שימוש לרעה בסמכות אמיתית או בהטעיה אשר לסמכות כדי לגרום לאחר למסור את רווחיו מפעילותו המינית עם צד שלישי.

העונש על סחר בבני-אדם כהגדרתו לעיל הוא עד שש שנות מאסר ו/או קנס בסך 45,000 יורו.

בנסיבות המפורטות להלן, **העונש על סחר בבני-אדם** הוא עד שמונה שנות מאסר ו/או קנס בסך 45,000 יורו: (1) אם עשו את העבירה שני אנשים או יותר הפועלים בתיאום; (2) אם הקורבן הוא מתחת לגיל 16 או (3) אם נגרמה חבלה חמורה עקב האלימות שהופעלה.

אם עשו את העבירה שני אנשים או יותר הפועלים בתיאום, ובאחת מהנסיבות המפורטות בפסקה (2) או בפסקה (3) לעיל, **העונש** הוא עד עשר שנות מאסר ו/או קנס בסך 45,000 יורו.

⁵⁴ מידע מאתר האינטרנט <http://www.legislationline.org/>, של הנציבות האירופית (European Commission) ושל המשרד למוסדות דמוקרטיים ולזכויות האדם (ODIHR) של הארגון לביטחון ולשיתוף פעולה באירופה (OSCE), וכן דיווח של הולנד ל-OSCE, 27 באוגוסט 2002, באתר האינטרנט http://www.osce.org/documents/odihr/2002/09/1745_en.pdf, תאריך הכניסה: 6 במרס 2005.

⁵⁵ לא ידוע לנו אם חוקים אלה התקבלו מאז.

⁵⁶ מתוך דוח מחלקת המדינה בארה"ב, באתר האינטרנט <http://www.state.gov/g/tip/rls/tiprpt/2004/33192.htm>, תאריך הכניסה: 6 במרס 2005.

⁵⁷ סעיף 250a בחוק הפלילי של הולנד.

ניו-זילנד חתמה על הפרוטוקול למניעת סחר בבני-אדם בחודש דצמבר 2000 ואשררה אותו בחודש יולי 2002.

כדי שניו-זילנד תעמוד במחויבויותיה על-פי הפרוטוקול תוקן **החוק הפלילי** שלה (The Crimes Act 1961), וכיום קבועות בו כמה עבירות של סחר בבני-אדם ומעשים דומים, כמפורט להלן:

- **איסור סחר בעבדים** בכל דרך, בתוך ניו-זילנד או מחוץ לה, ובין השאר: ⁵⁹ (1) סחר באדם כעבד בכל דרך, שימוש באדם כעבד או התרת שימוש כאמור; (2) עיכוב אדם, כליאתו, הרחקתו, קבלתו, העברתו, ייבואו או הבאתו לכל מקום בחזקת עבד; (3) גרימה לאדם למכור את עצמו, או כל אדם הנתון לשליטתו, לעבדות, לשעבוד או לשעבוד חובות; (4) העברת אשה לנישואים עם אחר, תמורת גמול או רווח, שלא בהסכמתה; (5) קבלת אשה (כנכס) בירושה במות בעלה; (6) מסירת קטין מתחת לגיל 18 לאחר בכוונה שהוא או עבודתו ינוצלו. העונש על עבירות אלה הוא עד 14 שנות מאסר.

- **איסור הברחת מהגרים**.⁶⁰ החוק אוסר לארגן כניסה של מהגר בלא אישור (unauthorized immigrant) לניו-זילנד, או לכל מדינה אחרת, תמורת רווח, אם המארגן ידע או שהיה עליו לדעת כי הוא מהגר בלא אישור. העונש על עבירה זו הוא עד 20 שנות מאסר ו/או קנס בסך 500,000 דולר של ניו-זילנד.

- **איסור סחר בבני-אדם בכפייה או ברמאות**.⁶¹ החוק אוסר: (1) לארגן כניסה של אדם לניו-זילנד או למדינה אחרת באמצעים של כפייה ו/או של רמאות כלפיו; (2) לארגן מתן מחסה לאדם או הסתרתו בניו-זילנד או במדינה אחרת בידיעה שכניסתו לאותה מדינה הושגה בכפייה ו/או ברמאות כלפיו. העונש על עבירות אלה הוא עד 20 שנות מאסר ו/או קנס בסך 500,000 דולר של ניו-זילנד.

לעבירות איסור הברחת מהגרים ואיסור סחר בבני-אדם בכפייה או ברמאות נקבעו נסיבות מחמירות, כמפורט להלן: (1) גרימת נזקי גוף או מוות תוך כדי ביצוע העבירה; (2) ביצוע העבירה בקשר עם ארגון פשע מאורגן; (3) יחס לא אנושי או משפיל כלפי הקורבן; (4) אם העבירה נעשתה כלפי שני אנשים או יותר – מספר האנשים שכלפיהם היא נעשתה; (5) לגבי עבירת איסור סחר: ניצול הקורבן תוך כדי ביצוע העבירה; גילו של הקורבן, בייחוד אם הוא מתחת ל-18, וכך הרווח שקיבל עושה העבירה.

- **עבירות מין עם ילדים מחוץ לניו-זילנד**.⁶² החוק אוסר על אזרח ניו-זילנד ועל תושב בה לבצע מחוץ לניו-זילנד כל עבירת מין כלפי קטין מתחת לגיל 16 שהיתה נחשבת עבירה לו נעשתה בניו-זילנד. העונש על עבירה זו הוא העונש שהיה צפוי בגינה אילו נעשתה בניו-זילנד.

⁵⁸ מידע מאתר האינטרנט http://www.humantrafficking.org/countries/eap/new_zealand/index.html וכן: Advisory Council of Jurists, The Asia Pacific Forum of National Human Rights Institutions, "Consideration of the Issue of Trafficking – Background Paper", November 2002, באתר האינטרנט <http://www.nhri.net>, תאריך הכניסה: 7 במרס 2005.

⁵⁹ החוק הפלילי של ניו-זילנד, סעיף 98.

⁶⁰ שם, סעיף 98c.

⁶¹ החוק הפלילי של ניו-זילנד, סעיף 98d.

⁶² שם, סעיף 144a.

- **ארגון תיירות מין עם ילדים או קידומה.**⁶³ החוק אוסר לארגן נסיעת אדם אחר או להוביל אדם אחר אל מחוץ לשטח ניו-זילנד במטרה לאפשר לו לעבור עבירת מין עם ילדים מחוץ לניו-זילנד, בין אם אותו אדם עבר את העבירה בפועל בין אם לאו. החוק אוסר גם להדפיס או לפרסם, בכל אמצעי, מידע שמטרתו לקדם התנהגות שתהיה עבירה כאמור. העונש על עבירות אלה הוא עד שבע שנות מאסר.

יצוין כי הזנות מותרת בניו-זילנד, אולם מעשים רבים הקשורים בזנות אסורים, ובהם אילוץ אדם לעסוק בזנות מסחרית או להעביר לאחר את רווחיו מזנות.⁶⁴

10. פורטוגל⁶⁵

פורטוגל חתמה על הפרוטוקול למניעת סחר בבני-אדם בחודש דצמבר 2000 ואשררה אותו בחודש מאי 2004.

בחוק הפלילי של פורטוגל (The Penal Code) קובע כמה סעיפים האוסרים היבטים רבים של הסחר בבני-אדם, ובהם:

- **איסור סחר בבני-אדם למטרת ניצול מיני.**⁶⁶ סעיף זה אוסר לגייס אדם, להובילו או להעבירו, לתת לו מחסה או לקבלו באמצעי אלימות, איומים חמורים, הטעיה, תרמית או ניצול מצב פגיע במיוחד, כדי לנצלו מינית או לגרום לו לעסוק בזנות במדינה זרה. העונש על עבירות אלה הוא 2–8 שנות מאסר.
- **איסור ניצול מיני של ילדים.**⁶⁷ סעיף זה אוסר לגייס ילד מתחת לגיל 16, להובילו, לאכסנו או לקבלו במטרה לגרום לו לעסוק בזנות או בתעשיית המין במדינה זרה. העונש על עבירות אלה הוא 1–8 שנות מאסר. אם נעשה בעבירה זו שימוש באלימות, באיומים, בתרמית או בהטעיה, אלה ייחשבו נסיבות מחמירות והעונש בנסיבות אלה הוא 2–10 שנות מאסר. נסיבות מחמירות נוספות הן היות הקורבן ילד מתחת לגיל 14 והעובדה שעושה העבירה פעל באופן מקצועי או למטרת רווח.
- **איסור עבדות וסחר בעבדים.**⁶⁸ סעיף זה אוסר עבדות וסחר בעבדים ומאפשר ענישה בגין סחר בבני-אדם שלא למטרת ניצול מיני. העונש על עבירות אלה הוא 5–15 שנות מאסר.

⁶³ שם, סעיף 144c.

⁶⁴ The Prostitution Reform Act 2003.

⁶⁵ מידע מאתר האינטרנט <http://www.legislationline.org/>, של הנציבות האירופית (European Commission) ושל המשרד למוסדות דמוקרטיים ולזכויות האדם (ODIHR) של הארגון לביטחון ולשיתוף פעולה באירופה (OSCE), תאריך הכניסה: 7 במרס 2005.

⁶⁶ החוק הפלילי של פורטוגל, סעיף 169.

⁶⁷ החוק הפלילי של פורטוגל, סעיף 176.

⁶⁸ שם, סעיף 159.

קנדה חתמה על הפרוטוקול למניעת סחר בבני-אדם בחודש דצמבר 2000 ואשררה אותו בחודש מאי 2002.

החוק הפלילי של קנדה (The Criminal Code) קובע שורה של עבירות הקשורות לסחר בבני-אדם ובהן זיוף, חטיפה, חטיפת קטין, חטיטה, איומים, כליאת שווא, קשירת קשר, קבלת רווחים מזנות של אחר, רכישת שירותי מין מקטין שטרם מלאו לו 18, תרמית, הפחדה ועבירות הקשורות לפשע מאורגן.

בשנת 2001 חוקקה קנדה את **חוק ההגירה וההגנה על פליטים (The Immigration and Refugee Protection Act)**. חוק זה קובע עבירות הקשורות לסחר בבני-אדם ומדגיש כי גם עבירה שנעשתה מחוץ לקנדה תיחשב עבירה ויהיה אפשר לשפוט ולהעניש בגינה בקנדה.⁷⁰ בין העבירות המפורטות בחוק:

איסור הברחת בני-אדם.⁷¹ החוק אוסר לארגן כניסה לקנדה של אדם אחד או יותר שאין ברשותו או ברשותם ויזה או דרכון כנדרש על-פי החוק, לעזור בכך או לשכנע אדם אחד או יותר כאמור להיכנס לקנדה. העונש על עבירה זו ייקבע כדלקמן:

(1) אם הוברחו כאמור פחות מעשרה בני אדם:

(א) בהרשעה בעקבות הגשת כתב אישום (indictment) –

(i) על הפרה ראשונה של החוק העונש הוא עד עשר שנות מאסר ו/או קנס עד 500,000 דולר של קנדה.

(ii) על הפרה חוזרת העונש הוא עד 14 שנות מאסר ו/או קנס עד מיליון דולר של קנדה.

(ב) בהרשעה בשיפוט מהיר (summary conviction) העונש הוא עד שנתיים מאסר ו/או קנס עד 100,000 דולר של קנדה.

(2) אם הוברחה כאמור קבוצה של עשרה בני-אדם או יותר, בהרשעה בעקבות הגשת כתב אישום העונש הוא מאסר עולם ו/או קנס עד מיליון דולר של קנדה.

איסור סחר בבני-אדם.⁷² החוק אוסר לארגן כניסת אדם לקנדה בחטיפה, בתרמית, בהטעה או בשימוש בכוח, באיומים או בכפייה, לרבות גיוס אדם, הובלתו, קבלתו או מתן מחסה לאדם כאמור. העונש על עבירות אלה בהרשעה בעקבות הגשת כתב אישום הוא מאסר עולם ו/או קנס עד מיליון דולר של קנדה.

⁶⁹ מידע מאתר האינטרנט של משרד המשפטים בקנדה, <http://canada.justice.gc.ca/en/fs/ht/q&a.html>, ומאתר האינטרנט של המחלקה לפשיעה בין-לאומית ולטרור (International Crime and Terrorism Division) במשרד החוץ של קנדה, http://www.dfait-maeci.gc.ca/internationalcrime/human_trafficking-en.asp, תאריך הכניסה: 8 במרס 2005.

⁷⁰ חוק ההגירה וההגנה על הפליטים של קנדה, סעיף 135.

⁷¹ שם, סעיף 117.

⁷² חוק ההגירה וההגנה על הפליטים של קנדה, סעיפים 118 ו-120.

לעבירות איסור הברחת בני-אדם ואיסור סחר בבני-אדם נקבעו נסיבות מחמירות, ובהן:⁷³ (1) גרימת נזקי גוף או מוות תוך כדי ביצוע העבירה; (2) ביצוע העבירה בהוראת ארגון פשע מאורגן או לתועלת ארגון כזה; (3) מטרת ביצוע העבירה היתה הפקת רווח, בין אם הופק רווח בפועל בין אם לאו; (4) יחס מבזה או משפיל כלפי הקורבן, לרבות בכל הקשור לתנאי עבודתו או לניצולו המיני עקב העבירה.

12. שבדיה⁷⁴

שבדיה חתמה על הפרוטוקול למניעת סחר בבני-אדם בחודש דצמבר 2000 ואשררה אותו בחודש יולי 2004.

בשנת 2002 נחקק בשבדיה **חוק איסור סחר בבני-אדם למטרות מיניות** (The Prohibiting Trafficking in Human Beings for Sexual Purposes Act) ושולב בחוק הפלילי (The Penal Code) של שבדיה. במסגרת עבירת הסחר בבני-אדם למטרות מיניות⁷⁵ החוק אוסר: (1) לגרום לאדם לצאת מהמדינה בכפייה, בהטעיה או בכל אמצעי פסול אחר במטרה שיבוצעו בו עבירות מין, זנות או צורות אחרות של ניצול מיני; (2) להעביר אדם שהגיע למדינה כלשהי, לתת לו מחסה או לקבלו באמצעים ולמטרות שפורטו לעיל; (3) לפעול כאמור נגד קורבן מתחת לגיל 18, גם בלא אמצעים פסולים. העונש על סחר בבני-אדם למטרות מיניות הוא 2–10 שנות מאסר, ובמקרים חמורים פחות עד ארבע שנות מאסר. אי-דיווח על סחר בבני-אדם וכן הכנה או קשירת קשר לסחר בבני-אדם או ניסיון לסחור בבני-אדם אסורים אף הם לפי חוק זה.

יצוין כי לפני חקיקת החוק ננקטו צעדים פליליים נגד מי שסוחרים בבני-אדם בהכללת הסחר בבני-אדם בעבירות אחרות במסגרת החוק הפלילי (עבירות מין, חטיפה, איומים וכדומה), אך החוק החדש מאפשר להתייחס לכל השלבים של הסחר כאל עבירה אחת ולסייע בשיתוף הפעולה הבין-לאומי למניעת סחר בבני-אדם.

בשנת 1999 נחקק בשבדיה **חוק איסור רכישת שירותי מין** (Law Relating to a Ban on Purchase of Sexual Services). חוק זה, כפי שמעיד עליו שמו, אוסר רכישת שירותי מין מכל סוג (אין ענישה של מספק השירותים). אם אין דרך להאשים את הרוכש על-פי החוק הפלילי, העונש הוא שישה חודשי מאסר או קנס.

⁷³ שם, סעיף 121.

⁷⁴ מידע מאתר האינטרנט <http://www.legislationline.org/>, של הנציבות האירופית (European Commission) ושל המשרד למוסדות דמוקרטיים ולזכויות האדם (ODIHR) של הארגון לביטחון ולשיתוף פעולה באירופה (OSCE), תאריך הכניסה: 8 במרס 2005.

⁷⁵ סעיף 1a בפרק 4 (עבירות נגד החירות והשלום) בחוק הפלילי של שבדיה.